

Doporučený postup ke zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce

1. Přehled právní legislativy z oblasti PO:

- a) Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších změn (dále jen „zákon o PO“),
- b) Vyhláška MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb.(dále jen „vyhláška“),
- c) Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb. (dále jen „NV č. 172/2001 Sb.“),
- d) Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek HZS podniků a členů jednotek SDH obcí nebo podniků.

2. Přehled dokumentace o zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „jednotka SDH obce“), požární hlídky nebo společné jednotky požární ochrany (dále jen „jednotka PO“):

- a) zřizovací listina,
- b) příslušná smlouva, pokud se zřizuje společná jednotka PO – dle zákona o PO § 29 odst.1 písm.m),
- c) stejnopis jmenovacího dekretu velitele jednotky, u JPO II jmenovací dekrety velitelů družstev,
- d) seznam členů a dokumentace o jejich odborné způsobilosti a doklad o jejich zdravotní způsobilosti pro výkon služby v jednotce SDH obce,
- e) pro upřesnění práv a povinností obce a člena jednotky **se doporučuje uzavřít** dohoda o členství v jednotce SDH obce

3. Postup obce při zřízení jednotky SDH obce :

- a) obec zřizuje jednotku SDH obce v souladu s § 29 odst.1 písm.a) nebo písm.m) nebo § 69a zákona o požární ochraně,
- b) obec vyhotovuje **zřizovací listinu jednotky SDH obce** (§ 3 odst.2 vyhlášky - viz. vzor dále),
- c) obec z řad občanů **zajišťuje potřebný počet členů jednotky SDH obce** (návrhy zpravidla dodává sdružení občanů působící na úseku požární ochrany – SH ČMS, ČHJ, MHJ aj.) dle plošného pokrytí, které zpracovává HZS kraje (§ 1 odst.1 písm.b),c) a d) vyhlášky),
- d) obec po vyjádření HZS kraje jmenuje velitele jednotky SDH obce a doporučuje se uzavřít s ním **dodatek k dohodě o členství v jednotce SDH obce** (viz. vzor dále) v souvislosti se jmenováním do funkce velitele jednotky SDH obce (velitel jednotky SDH obce musí mít autoritu mezi členy jednotky SDH obce, organizační a řídicí schopnosti a musí být odborně způsobilý, do této funkce se doporučuje vybírat členy, kteří mají minimálně tříletou (JPO II a III) , respektive dvouletou (JPO V) aktivní činnost v jednotce SDH obce),
- e) obec na návrh velitele jednotky SDH obce určuje členům jednotky SDH obce jejich funkční zařazení (velitel družstva, strojník, hasič),

- f) obec na základě funkčního zařazení členů uzavře se členy jednotky SDH obce **dohodu o členství v jednotce SDH obce** (vzor viz. dále),
- g) obec ve spolupráci s velitelem jednotky SDH obce a HZS kraje zajistí pro velitele družstev a strojníky jednotky SDH obce účast na kurzech k získání či prodloužení odborné způsobilosti
- h) obec ve spolupráci s velitelem jednotky SDH obce zajistí přehled o odborné způsobilosti všech členů jednotky SDH obce a dále zajistí pravidelnou odbornou přípravu všech členů jednotky SDH obce,
- i) obec na základě doporučení zajistí připojištění členům jednotky SDH obce pro případ úrazu při výkonu služby v jednotce SDH obce a pojištění na škody způsobené činností v jednotce SDH obce,
- j) za činnost prováděnou v jednotce SDH obce může obec členům jednotky SDH obce zajistit úlevy nebo finanční odměny; finanční odměnu lze poskytnout na základě uzavřeného pracovně právního vztahu mezi obcí a členem jednotky SDH obce, který vykonává službu v jednotce jako svoje zaměstnání v hlavním pracovním poměru, nebo na základě dohody o pracovní činnosti se členem, který vykonává službu v jednotce jako svoje zaměstnání ve vedlejším pracovním poměru; pracovně právní vztah se řídí zákoníkem práce a odměňování členů jednotky SDH obce zákonem č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů a dalších předpisů.

4. Zajištění akceschopnosti jednotky SDH obce :

Povinnost zajištění akceschopnosti jednotky SDH obce vychází z § 29 odst.(1) písm.b, a spočívá ve stálé organizační, technické a odborné způsobilosti členů a jednotky SDH obce plnit úkoly při provádění záchranných a likvidačních prací při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech.

5. Ze strany obce se doporučuje :

- a) udržovat pravidelný kontakt s velitelem jednotky SDH obce,
- b) po vyjádření HZS kraje ustanovit do funkce velitele jednotky SDH obce osobu, která splňuje odbornou způsobilost velitele jednotky SDH obce, má u členů autoritu a aktivně plní povinnosti velitele jednotky SDH obce; nepřipustit, aby jednotka SDH obce zůstala bez velitele,
- c) zajistit, aby se velitel jednotky SDH obce zúčastnil v celém rozsahu odborné přípravy velitelů jednotek SDH obcí organizované HZS kraje,
- d) zabezpečit odbornou přípravu vybraných členů jednotky SDH obce dle příslušných odborností stanovených ve vyhlášce č.247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb.
- e) zajistit pravidelné lékařské prohlídky členů jednotky SDH obce dle NV č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek HZS podniků a členů jednotek SDH obcí nebo podniků,
- f) pověřit komisi, zřízenou obecním zastupitelstvem podle § 122 zákona č.128/2000 Sb., o obcích v úplném znění , dohledem nad požární ochranou v obci, včetně dohledu nad jednotkou SDH obce; v obci, kde není komise ustavena, touto činností pověřit člena obecní rady,

- g) zajistit na zasedáních rady popř.zastupitelstva obce alespoň dvakrát ročně vypracování zprávy o stavu jednotky SDH obce, předkládané velitelem jednotky SDH obce,
- h) zajistit funkčnost
- svolávacího systému členů jednotky SDH obce pro potřeby vyhlášení požárního poplachu (siréna, pagery, popř. jiné svolávací prostředky),
 - ohlašoven požáru obce,
 - požární techniky a jiných věcných a technických prostředků PO,
 - vodních zdrojů,
 - jiných prostředků, předaných do užívání jednotce SDH obce,
- i) k ověření požárního řádu obce, zejména akceschopnosti jednotky požární ochrany, použitelnosti zdrojů požární vody, spojení, zařízení pro vyhlášení požárního poplachu a připravenosti fyzických osob pro případ vzniku požáru se doporučuje nejméně jednou ročně vyhlásit prověřovací cvičení, jehož provedení musí být předem ohlášeno Hasičskému záchrannému sboru kraje (na operační a informační středisko).

6. Prostřednictvím velitele jednotky SDH obce zajistit :

- a) zpracování plánu odborné přípravy členů jednotky SDH obce - vybrat témata podle „Základního zaměření odborné přípravy“, vydaného generálním ředitelstvím HZS ČR pro příslušný rok, minimálně jednou ročně provést školení o bezpečnosti práce při zásahu; odbornou přípravu členů jednotky SDH obce se doporučuje provádět každý měsíc poměrnou částí tak, aby bylo dosaženo **minimálně 40 hodin za rok,**
- b) pravidelnou odbornou přípravu členů jednotky SDH obce provádět v rozsahu stanoveném plánem odborné přípravy; provádět praktický výcvik s vlastní požární technikou, nácvik požárního útoku, výcvik v užívání osobní výstroje, výzbroje a ochranných pracovních prostředků k získání potřebných návyků při zásahu,
- c) u nositelů dýchací techniky zabezpečit pravidelný výcvik (minimálně 1x za 3 měsíce),
- d) odbornou přípravu strojníků jednotky SDH obce, jejíž součástí je:
- pravidelné absolvování povinného školení řidičů,
 - základní a cyklická odborná příprava strojníků, pravidelné kondiční jízdy v délce **nejméně 10 km u řidičů, kteří v průběhu čtyř týdnů neřídili požární automobil nebo jiný automobil stejné nebo vyšší hmotnostní kategorie** (podle § 37 odst.2 písm.d) vyhlášky č.247 / 2001 Sb., ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb.), pokud strojník uskutečnil v daném měsíci výjezd k zásahu nebo cvičení, není nutno kondiční jízdu realizovat,
- e) odbornou přípravu členů jednotky SDH obce, užívajících speciální požární techniku a jiné věcné prostředky, na jejichž používání je předepsané pravidelné přezkušování a výcvik, (např. dýchací technika, motorové pily, vyprošťovací hydraulické zařízení apod.),
- f) jedenkrát týdně pravidelnou kontrolu a údržbu požární techniky a ve stanovených lhůtách údržbu a zkoušení věcných a technických prostředků PO a zařízení PO,
- g) jedenkrát ročně provedení inventury prostředků svěřených jednotky SDH obce,
- h) vyloučit ze zásahové a výcvikové činnosti členy jednotek SDH obcí, kteří jsou momentálně nezpůsobilí k činnosti v jednotce SDH obce (nemoc, alkohol apod.) a aby samostatně nevykonávali službu při zdolávání požáru členové jednotky SDH obce, kteří neabsolvovali základní odbornou přípravu,

- i) účast členů na lékařských prohlídkách dle NV 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek HZS podniků a členů jednotek SDH obcí nebo podniků,
- j) u členů, jejichž zdravotní stav je hodnocen jako "neschopen", vyřadit je z jednotky SDH obce a navrhnout obci ukončení členství v jednotce SDH obce,
- k) vedení dokumentace o činnosti jednotky SDH obce a odborné přípravě (§ 19 vyhlášky MV č. 247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb.) a vedení dokumentace o zkouškách a kontrole požární techniky a jiných věcných a technických prostředků PO, u nichž je tato povinnost stanovena.

7. Doporučená struktura jednoty SDH obce :

Základní početní stav členů jednotek sborů dobrovolných hasičů a jejich minimální vybavení vybranou požární technikou a věcnými a technickými prostředky požární ochrany jsou uvedeny v příloze č.4 vyhlášky MV č.247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o požární ochraně. Do vybavení jednotek PO může být zařazena požární technika a jiné věcné a technické prostředky PO, pokud byly určeny k používání dle platných právních předpisů a opatřeny prohlášením o shodě.

8. Při výběru členů je doporučen následující postup :

- a) občanům, kteří musí být starší 18 let a mají zájem o členství v jednotce SDH obce, zajistit lékařskou prohlídku dle **žádosti o lékařské vyšetření člena jednotky SDH obce,**
- b) s občany, vybranými pro jednotku SDH obce, kteří jsou zdravotně způsobilí pro činnost v jednotce SDH obce, uzavřít **dohodu o členství** v jednotce SDH obce,
- c) **členy jednotky SDH obce vybavit** osobní výstrojí, vyzbrojí a ochrannými pracovními prostředky, které zůstávají majetkem obce i po přidělení členům jednotky SDH obce,
- d) s novými členy jednotky SDH obce, kteří uzavřeli dohodu o členství v jednotce SDH obce a jsou zdravotně způsobilí, **provést základní odbornou přípravu nových členů** podle § 72 odst.2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o PO"), aby mohli samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů; obsah znalostí je dán § 32 odst.1 vyhlášky č.247/2001 Sb., ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb.,
- e) pro informovanost občanů zveřejnit jmenované členy jednotky SDH obce způsobem v obci obvyklým.